

KVALITATIVNÍ VÝZKUMNÉ OTÁZKY

KVALI OTÁZKY

Kvalitativní výzkumné otázky jsou dotazy, které vedou k kvalitativním výzkumným studiím a šetřením.

Mají pomoci lidem zkoumat a chápat jevy, zkušenosti, významy a názory z pohledu účastníků.

KVALI OTÁZKY

otázky slouží jako **kompas**, který výzkumníky směřuje správným směrem:

- k nalezení bohatých příběhů,
- k odhalení složitých sociálních vztahů
- získání jasného obrazu o tom, jak lidé jednají v jemných nuancích.

Na rozdíl od svých kvantitativních protějšků se tyto otázky zaměřují na postavy subjektivní, kontextové a komplexní aspekty lidské zkušenosti.

KVALI OTÁZKY

Na rozdíl od kvantitativních výzkumných otázek, které často měří a kvantifikují proměnné, se **kvalitativní výzkumné otázky snaží pochopit bohatství a složitost lidských zkušeností a sociálních událostí.**

KVALI OTÁZKY

Většina kvalitativních výzkumných otázek je otevřená a umožňuje hloubkovou studii.

- chtějí více než jednoduché odpovědi ano/ne,
- chtějí, aby lidé mluvili o svých myšlenkách, pocitech, názorech a zkušenostech.
- snaží se najít hlubší významy, vzory a souvislosti v dané situaci.

PŘÍKLADY

- **V psychologii:** Jak jednotlivci prožívají a vyrovnávají se s traumaty?
- **V sociologii:** Jaké faktory ovlivňují rozhodnutí studenta věnovat se vysokoškolskému vzdělání?
- **V antropologii:** Jak kulturní normy a hodnoty formují genderové role v určité komunitě?
- **V pedagogice:** Jakým výzvám čelí učitelé při implementaci projektového vyučování ve třídě?
- **Ve zdravotnictví:** Jaké jsou zkušenosti a pohledy pacientů podstupujících dlouhodobou léčbu chronické nemoci?

KVALI OTÁZKY

Kvalitativní výzkumné otázky by měly být **jednoduché, konkrétní a přizpůsobené cílům výzkumu.**

Řídí proces shromažďování dat prostřednictvím rozhovorů, pozorování nebo analýzy dokumentů a poskytují metodu pro analýzu a interpretaci dat.

JAK FORMULOVAT KVALITATIVNÍ VÝZKUMNÉ OTÁZKY

Napsání správných kvalitativních výzkumných otázek vyžaduje:

- pečlivé zvážení cílů výzkumu,
- zkoumané události
- a požadované úrovně porozumění.

JAK NAPSAT DOBRÉ KVALITATIVNÍ VÝZKUMNÉ OTÁZKY

- Začněte širokou výzkumnou otázkou
- Upřesněte výzkumné cíle
- Zaměřte se na jev
- Použijte otevřený a průzkumný jazyk
- Zohledněte kontext a účastníky
- Začleňte teorii a literaturu
- Dosáhněte rovnováhy mezi šířkou a hloubkou
- Vyvarujte se vedoucích nebo zaujatých otázek (manipulativních)
- Pilotně testujte své otázky
- Revize a upřesnění

JAK NAPSAT DOBRÉ KVALITATIVNÍ VÝZKUMNÉ OTÁZKY

1. Začněte širokou výzkumnou otázkou

Začněte otázkou, která zahrnuje celý předmět nebo zkoumaný jev. Odpověď na tuto otevřenou otázku by měla umožnit zkoumání a učení.

2. Specifikujte výzkumné cíle

Jasně stanovte cíle a účely vašeho výzkumu. Co chcete, aby váš kvalitativní výzkum dosáhl? Jaké aspekty nebo dimenze předmětu chcete zkoumat?

JAK NAPSAT DOBRÉ KVALITATIVNÍ VÝZKUMNÉ OTÁZKY

3. Zaměřte se na jev

Rozhodněte se, jaký konkrétní předmět nebo jev chcete zkoumat. Může se jednat o jakékoli relevantní téma, včetně sociálního chování, kulturních zvyků, osobních zkušeností a dalšího.

4. Použijte otevřený a průzkumný jazyk

V kvalitativním výzkumu by měly být používány otevřené otázky, které umožňují účastníkům podávat podrobné a hloubkové odpovědi. Vyvarujte se otázek typu ano/ne a otázek s jednoslovnou odpovědí. Místo toho použijte slova jako **"jak"**, **"co"**, **"proč"** nebo **"popište"**, aby lidé vyjadřovali své myšlenky a zkušenosti.

JAK NAPSAT DOBRÉ KVALITATIVNÍ VÝZKUMNÉ OTÁZKY

5. Zohledněte kontext a účastníky

Zvažte pozadí vašeho výzkumu i vlastnosti vašich subjektů. Ujistěte se, že vaše kvalitativní metody jsou specifické pro osoby, které budete zkoumat, aby byly pro ně relevantní a smysluplné.

6. Začleňte teorii a literaturu

Vaše výzkumné otázky by měly být založeny na relevantních teoriích a dostupné literatuře. To vašemu výzkumu poskytne teoretický základ a zařadí vaše studie do korpusu vědomostí.

JAK NAPSAT DOBRÉ KVALITATIVNÍ VÝZKUMNÉ OTÁZKY

7. Dosáhněte rovnováhy mezi šířkou a hloubkou

Při formulování vašich výzkumných témat se snažte dosáhnout rovnováhy mezi hloubkou a šířkou. Abyste plně porozuměli předmětu, měli byste jej zkoumat široce, abyste získali různé pohledy, a intenzivně se zaměřit na určité oblasti.

8. Vyvarujte se vedoucích nebo zkreslených otázek

Ujistěte se, že vaše otázky jsou neutrální a nezaujaté. Vyvarujte se vedení účastníků k určité odpovědi. Místo toho tvořte otázky, které účastníkům umožní svobodně vyjadřovat své myšlenky a zkušenosti.

JAK NAPSAT DOBRÉ KVALITATIVNÍ VÝZKUMNÉ OTÁZKY

9. Testujte vaše otázky v pilotním testu

Testujte vaše výzkumné otázky na malé skupině lidí před jejich finalizací. Umožní vám to snadněji identifikovat možné problémy, nejasnosti nebo místa, kde může být zvýšena jasnost.

10. Revize a upřesnění

Revidujte a upřesňujte své výzkumné otázky na základě komentářů a pochopení získaných z pilotního testování. Usilujte o konzistenci, soudržnost a shodu s vašimi výzkumnými cíli.

JAK NAPSAT DOBRÉ KVALITATIVNÍ VÝZKUMNÉ OTÁZKY

Pamatujte:

- otázky kvalitativního výzkumu by měly být flexibilní a přizpůsobitelné v průběhu výzkumného procesu.
- slouží jako průvodce, ale mohou se vyvíjet, jak se ponořujete hlouběji do dat a objevujete nové postřehy.

DRUHY KVALI OTÁZEK

Types of Qualitative Research Questions

Descriptive Questions

Exploratory Questions

Experiential Questions

Comparative Questions

Process-Oriented Questions

Theoretical Questions

POPISNÉ OTÁZKY

- mají za cíl popsat a pochopit jev nebo téma detailně

Zaměřují se na podrobný popis zkoumaného předmětu.

Například:

Jaké jsou zkušenosti lidí trpících chronickou bolestí?

Jak zaměstnanci vnímají organizační kulturu v konkrétní společnosti?

PRŮZKUMNÉ (explorační) OTÁZKY:

- se používají k prozkoumání nových nebo málo prozkoumaných oblastí

Snaží se získat hlubší porozumění tématu nebo jevu.

Například:

Jaké faktory ovlivňují rozhodovací proces spotřebitelů při nákupu biopotravin?

Jak učitelé vnímají zavedení projektového vyučování ve třídě?

ZKUŠENOSTNÍ OTÁZKY

- se zaměřují na porozumění jednotlivým zkušenostem, perspektivám a subjektivním významům spojeným s konkrétním jevem.

Mají za cíl zachytit osobní zkušenosti a emoce.

Například:

Jakým výzvám čelí studenti první generace během přechodu na vysokoškolské vzdělávání?

Jak lidé s poruchou sociální úzkosti prožívají sociální interakce?

KOMPARATIVNÍ OTÁZKY

- zahrnují porovnávání a kontrastování různých skupin, kontextů nebo perspektiv, aby se identifikovaly podobnosti, rozdíly nebo vzory.

Zkoumají variace v zážitcích nebo jevech.

Například:

Jak se výchovné postupy liší mezi kulturami A a B v otázce disciplíny dítěte?
Jaké jsou podobnosti a rozdíly ve strategiích zvládnání mezi lidmi s depresí a s úzkostnými poruchami?

OTÁZKY ZAMĚŘENÉ NA PROCES:

- se zaměřují na porozumění procesům, mechanismům nebo dynamice jevu.

Snaží se odhalit, jak a proč dochází k určitým výsledkům nebo chování.

Například:

Jakými procesy týmy v pracovním prostředí dosahují konsenzu v rozhodování?

Jak se vyvíjí vyjednávací proces během řešení konfliktu v meziosobních vztazích?

TEORETICKÉ OTÁZKY

- usilují o vytvoření nebo upřesnění teorie.

Zkoumají koncepty, vztahy nebo teoretické rámce, aby přispěly k existujícímu tělesu vědomostí.

Například:

Jak se koncept "sebeúčinnosti" projevuje v kontextu podnikání?

Jaké základní mechanismy vysvětlují vztah mezi sociální podporou a výsledky duševního zdraví?